

Arbetsmarknadsdepartementet
a.remissvar@regeringskansliet.se

Slutbetänkandet Arbetslivskriminalitet – upplägg,
verktyg och åtgärder, fortsatt arbete (SOU
2025:25)

A2025/00273

Kammarrätten har utöver nedanstående kommentarer inga synpunkter på delegationens förslag.

1 Författningsförslag

I den föreslagna bestämmelsen 20 kap. 13 a § utlänningslagen (2005:716) hänvisas i tredje stycket till utlänningsförordningen (2006:97). Det kan ifrågasättas om det är en lämplig lagstiftningsteknik att i lag hänvisa till underordnad författning.

I den föreslagna bestämmelsen 20 kap. 13 b § utlänningslagen anges i andra stycket att den fysiska eller juridiska personen ska ges tillfälle att yttra sig innan sanktionsavgift påförs. Behovet av en sådan reglering kan ifrågasättas med hänsyn till den lagstadgade kommunikationsskyldigheten i 25 § förvaltningslagen (2017:900).

De inledande bestämmelserna i förslaget till förordning om statsbidrag till arbetstagarorganisationer för kostnader för att bistå utlänningar som inte har rätt att vistas i Sverige och förslaget till förordning om en samordnad vidareförmedling av registerinformation om företag är utformade på olika sätt. Denna skillnad framstår inte som motiverad.

6.6 En sanktionsavgift kopplad till utlänningslagstiftningens krav på vissa anställningsvillkor

Delegationen uppger i betänkandet att när frågan uppstår om sanktionsavgift ska tas ut kommer de bakomliggande omständigheterna runt

beslutet att återkalla eller inte förlänga arbetstillståndet vara utredda och fastställda samt att det som möjligen behöver utredas och eventuellt prövas av domstol rent materiellt är om det har funnits anledning att sätta ned sanktionsavgiften på grund av att det föreligger särskilda skäl. Enligt kammarrätten finns det skäl att ifrågasätta denna beskrivning.

Vid en ansökan om förlängning av ett arbetstillstånd är det utlänningen som har bevisbördan för att villkoren har varit uppfyllda under tidigare tillståndsperioder. I praktiken tillämpas denna bevisbörda även när en förlängning av tillståndstiden vägras med stöd av 6 kap. 4 a § andra stycket 4 utlänningslagen (2005:716). Mot bakgrund av den bevisbörda och de beviskrav som tillämpas vid påförande av sanktionsavgifter kan förvaltningsdomstolarnas materiella prövning inte förväntas bli så begränsad som delegationen anför.

Av praxis följer även att en helhetsbedömning av samtliga anställningsvillkor bör göras vid bedömningen om villkoren för tidigare arbetstillstånd har varit uppfyllda (jfr MIG 2017:24, MIG 2017:25 och MIG 2018:12). I många ärenden saknas det därför skäl att utreda anställningsvillkoren månadsvis. Vid fastställande av sanktionsavgiftens storlek ska däremot göras en bedömning av om de sämre villkoren har tillämpats under en längre tid än tre månader. Den föreslagna regleringen riskerar därför att medföra utrednings- och tillämpningssvårigheter.

Kammarrätten noterar även att brister i anställningsvillkoren under ett fåtal månader inte nödvändigtvis innebär att kraven för den tidigare tillståndsperioden inte varit uppfyllda och att sådana brister även kan betraktas som ringa vid bedömningen av om tillståndet ska återkallas (jfr MIG 2018:12 och prop. 2021/22:134 s. 153). Det kan därför ifrågasättas om tremånadersgränsen för differentieringen av sanktionsavgiftens storlek är väl avvägd.

6.15.11 En sekretessbrytande bestämmelse för uppgift om underskott på skattekonto i förhållande till Bolagsverket

Delegationen föreslår att en sekretessbrytande bestämmelse införs i förordningen (2001:588) om behandling av uppgifter i Skatteverkets beskattningsverksamhet. Uppgifter om underskott på skattekonto ska på begäran av Bolagsverket kunna lämnas ut från beskattningsdatabasen i den utsträckning det behövs för kontroll enligt den föreslagna förordningen om samordnad vidareförmedling av registerinformation av företag.

Delegationen hänvisar i slutbetänkandet till det motsvarande förslag som lämnades i betänkandet *En samordnad registerkontroll för upphandlande myndigheter och enheter* (SOU 2023:43). Detta förslag motiverades bl.a. med att lämnandet av uppgifter av integritetsskäl begränsades till vad som är nödvändigt för den kontroll av leverantörer som sker enligt upphandlings-

lagarna och att uppgiften rör de företagare som valt att lämna anbud i en upphandling (s. 183 ff.).

Uppgifter om underskott på skattekontot omfattas av absolut sekretess. Innebörden av förslaget är att uppgifterna kommer att vara tillgängliga för alla och envar som begär en registerkontroll av ett företag. Det rör sig alltså inte om ett utlämnande i ett specifikt syfte och till en begränsad krets. Utlämnandet är inte heller begränsat till att avse företag som frivilligt underställt sig en registerkontroll. Förslaget är därmed betydligt mer långtgående än motsvarande förslag i SOU 2023:43. Enligt kammarrätten kräver förslaget en mer omfattande utredning och en noggrannare intresseavvägning.

8 Ikraftträdande och övergångsbestämmelser

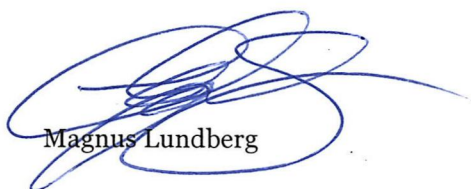
Sanktionsavgiften i utlänningslagen och förslaget att höja, differentiera och indexera sanktionsavgiften i lagen (1999:678) om utstationering av arbetstagare och förordningen (2017:319) om utstationering av arbetstagare bör enligt delegationen träda i kraft den 1 juli 2026. Delegationen bedömer att några övergångsbestämmelser inte behövs.

De föreslagna sanktionsavgifterna aktualiserar förbudet mot retroaktiv straff- och skattelagstiftning i 2 kap. 10 § regeringsformen. Det behövs därför en närmare analys av behovet av övergångsbestämmelser i det fortsatta lagstiftningsarbetet.

9.7.10 Konsekvenser för domstolarna

Delegationen bedömer att sanktionsavgifter kommer att aktualiseras i ett så begränsat antal fall att kostnaderna för förvaltningsdomstolarna bör kunna finansieras inom befintliga ramar. Kammarrätten anser att denna bedömning inte är tillräckligt väl underbyggd. Detta särskilt med beaktande av att mål som rör sanktionsavgifter enligt utlänningslagen riskerar att bli betydligt mer resurskrävande än vad delegationen har förutsett.

Detta yttrande har beslutats av kammarrättsrådet Magnus Lundberg och tf. kammarrättsassessorn Jonna Olofsson, föredragande.

Magnus Lundberg

Jonna Olofsson